

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΣΤΙΓΜΗΣ

Αύγουστος 2007

Πότε πρέπει να απευθύνεται ο ταξιδιώτης σε υπηρεσία Ταξιδιωτικής Ιατρικής για πληροφορίες;

Η εκτίμηση και η διαχείριση κινδύνου του ταξιδιώτη συνιστάται να γίνεται έγκαιρα, τουλάχιστον 6 εβδομάδες πριν το ταξίδι. Ωστόσο, είναι πολλοί οι ταξιδιώτες που απευθύνονται σε επαγγελματίες υγείας Ταξιδιωτικής Ιατρικής την τελευταία στιγμή. Στην κατηγορία αυτή επίσης κατατάσσονται εθελοντές, σώματα ασφαλείας και αποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας που αναγκάζονται να ταξιδέψουν επείγοντως σε μη αστικές περιοχές υψηλού κινδύνου ή σε περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές ή πολέμους.

Τι μπορεί να χορηγηθεί στον «ταξιδιώτη της τελευταίας στιγμής»;

1. Εμβόλια

- Εμβόλια που χορηγούνται σε μικρό χρονικό διάστημα δεν προσφέρουν ικανοποιητική ανοσία και επομένως δεν παρέχουν επαρκή προστασία κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.
- Σε περίπτωση που ο ταξιδιώτης πρέπει να ταξιδέψει επείγοντως και δεν μπορούν να ολοκληρωθούν τα απαραίτητα εμβολιαστικά σχήματα πολλαπλών δόσεων, συστήνονται τα επιταχυνόμενα σχήματα (π.χ. Ηπατίτιδα Β, Λύσσα), τα οποία όμως παρέχουν μειωμένη προστασία. Για το λόγο αυτό συστήνεται μία επιπλέον δόση πριν την επόμενη αναμνηστική δόση.
- Οι παρενέργειες κάποιων εμβολίων μπορεί να μην εμφανιστούν άμεσα (π.χ. Ιαπωνικής Εγκεφαλίτιδας) με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα.

Αναμνηστικές δόσεις εμβολίων τετάνου, διφθερίτιδας & πολιομυελίτιδας συστήνονται ανά 10 έτη.

Ιλαρά

Συστήνεται μία δόση αν αναφέρονται πρόσφατα κρούσματα στη χώρα προορισμού ΚΑΙ αν ο ταξιδιώτης δεν έχει τεκμηριωμένο ιστορικό νόσησης ή ιστορικό εμβολιασμού ιλαράς, ή χορηγήθηκε μόνο μία δόση του εμβολίου.

Γρίπη

Το εμβόλιο της γρίπης συστήνεται σε ταξιδιώτες που εκτιμώνται ως υψηλού κινδύνου για επαγγελματικούς λόγους και κυρίως κατά τη διάρκεια της εποχιακής γρίπης (χειμώνας στο βόρειο ημισφαίριο, καλοκαίρι στο νότιο ημισφαίριο) καθώς επίσης και σε άτομα που θεωρούνται γενικά υψηλού κινδύνου.

BCG

Για την ανάπτυξη ικανοποιητικής ανοσίας χρειάζεται χρονικό διάστημα 6 εβδομάδων περίπου. Σε περίπτωση επείγουσας αναχώρησης το όφελος από τον εμβολιασμό με BCG είναι αμφισβητήσιμο. Η δερματική δοκιμασία φυματίνης (Mantoux) πριν και μετά το ταξίδι συστήνεται σε περίπτωση ύποπτων επαφών κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Ηπατίτιδα Β

Το ολοκληρωμένο σχήμα εμβολιασμού αποτελείται από 3 δόσεις (σε 0, 1 και 6 μήνες). Το επιταχυνόμενο σχήμα εμβολιασμού κατά της ηπατίτιδας Β (σε 0, 7 και 21 ημέρες) προσφέρει ικανοποιητική προστασία, ωστόσο απαιτείται η χορήγηση 4^{ης} δόσης 12 μήνες μετά. Εάν ο χρόνος πριν την αναχώρηση είναι πολύ περιορισμένος, μπορεί να χορηγηθούν δύο δόσεις σε μία εβδομάδα (0 και 7 ημέρες).

Λύσσα

Το ολοκληρωμένο σχήμα εμβολιασμού αποτελείται από 3 δόσεις (σε 0, 7 και 21 ή 28 ημέρες). Αν η αναχώρηση είναι άμεση μπορούν να χορηγηθούν μία ή δύο δόσεις (1 ml) ενδομυϊκά ή εναλλακτικά 4 (x0.1 ml) ενδοδερμικά (ID) στο κάθε άνω και κάτω άκρο, οι οποίες προσφέρουν μερική προστασία. Σε περίπτωση ενδοδερμικής χορήγησης, η ανάπτυξη αντισωμάτων είναι πιο ταχεία, ωστόσο η χορήγηση του εμβολίου πρέπει να γίνεται από επαγγελματία υγείας καλά εξοικειωμένο με την τεχνική ενδοδερμικής χορήγησης.

Τα σχήματα που συνιστώνται για ταξιδιώτες της τελευταίας στιγμής δεν προσφέρουν πλήρη προστασία και επομένως σε περίπτωση έκθεσης συνιστάται αυστηρώς παραπομπή για ιατρική βοήθεια. Η «μετά την έκθεση» θεραπεία συμπεριλαμβάνει το πλήρες σχήμα εμβολιασμού που αποτελείται από 5 δόσεις (0, 3, 7, 14 και 28 ημέρες) και επιπλέον ανοσοσφαιρίνη. Η ανάπτυξη αντισωμάτων είναι πιο ταχεία εάν έχουν ήδη χορηγηθεί μερικές δόσεις.

Ιαπωνική Εγκεφαλίτιδα Β

Το πλήρες σχήμα αποτελείται από 3 δόσεις σε χρονικό διάστημα 2-4 εβδομάδων (0, 7, 14 ή 30 ημέρες). Το σχήμα με δύο δόσεις (0, 7 ημέρες) προσφέρει ανοσία σε 60-80% των εμβολιασθέντων με κάλυψη μικρής διάρκειας (π.χ. 3-6 μήνες) ή ηπιότερη εξέλιξη της νόσου. Αντίδραση υπερευαισθησίας σπάνια μπορεί να εμφανιστεί μέχρι και 10 ημέρες μετά τον εμβολιασμό. Για το λόγο αυτό συνιστάται η χορήγηση του εμβολίου να μην γίνεται σε διάστημα μικρότερο των 10 ημερών από την αναχώρηση.

Κίτρινος Πυρετός

Ο εμβολιασμός κατά του Κίτρινου Πυρετού χρειάζεται τουλάχιστον 10 μέρες για να είναι αποτελεσματικός. Το πιστοποιητικό εμβολιασμού για να είναι έγκυρο δεν πρέπει να χορηγείται σε διάστημα μικρότερο των 10 ημερών πριν την αναχώρηση.

2. Ανθελνοσοιακή χημειοπροφύλαξη

Εάν ο χρόνος πριν την αναχώρηση είναι περιορισμένος (< 7 ημέρες) και δεν είναι αρκετός για να μπορούν να δοκιμαστούν κάποια φάρμακα, συνιστάται η χορήγηση φαρμάκων όπως ατοβακόνη/προγουανίλη (Malarone) ή δοξουκυκλίνη που χορηγούνται ημερησίως.